

KOPI

SKJÆRGÅRDSFISK AS
Lingavegen 206
5630 STRANDEBARM

Deres ref:
Vår ref: 2014/253188
Dato: 06.11.2014
Org.nr: 985399077

Sistors dreg for 2014. Fisk og vannarbeid

Mattilsynet

SKJÆRGÅRDSFISK AS OG LINGALAKS AS - LOKALITET 11655 JIBBERSHOLMANE - VEDTAK OM TILLATELSE MED VILKÅR

Mattilsynet viser til søknad fra Skjærgårdsfisk AS/Lingalaks AS angående utvidelse av biomasse ved lokalitet 11665 Jibbersholmane.

Søknaden blei oversendt av Hordaland Fylkeskommune, Regionalavdelinga, den 01.08.2014. Fullstendig søknad med etterspurte tilleggsopplysninger blei mottatt 14.08.2014.

Tillatelse gitt i dette brevet er ikke gyldig før Hordaland Fylkeskommune har gitt sin tillatelse etter Akvakulturloven.

Gjelder

11665 - JIBBERSHOLMANE (11665)

Virksomheten er vurdert etter følgende regelverk

- FOR 2008-06-17 nr 823: Forskrift 17. jun. 2008 nr. 823 om etablering og utvidelse av akvakulturanlegg, zoobutikker m.m (forskrift om utvidelse av akvakulturanlegg mv)
- Lov 19. des. 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv (matloven)
- Lov 19. jun. 2009 nr. 97 om dyrevelferd (dyrevelferdsloven)

Vedtak om tillatelse

Mattilsynet, Distriktskontoret for Bergen og omland, gir Skjærgårdsfisk AS/Lingalaks AS tillatelse til utvidelse av akvakulturlokalitet 11665 Jibbersholmane til en produksjon på 3620 tonn MTB for oppdrett av matfisk av laks og ørret.

Vilkår for tillatelse:

1. Lokaliteten skal ha minimum 1 måned felles brakkleggingstid med de andre lokalitetene i smittehygienisk fellesområde nr. 15 - Radøy Nord.

2. Det skal gjennomføres kontinuerlige oksygenmålinger på lokaliteten. Måling av oksygen skal gjennomføres inne i den merd på det dypet en rekner med at det er dårligst levevilkår for fisken med hensyn til oksygen.

www.mattilsynet.no

Mattilsynet
Distriktskontoret Bergen og Omland

Saksbehandler: Kristina Birkeland
Tlf: 22 40 00 00 /55215816
Besøksadresse: Bontelabo 8 B, Bergen
E-post: postmottak@mattilsynet.no
(Husk mottakers navn)

Postadresse:
Felles postmottak, Postboks 383
2381 Brumunddal
Telefaks: 23 21 68 01

Tillatelsen er ikke gyldig før Hordaland Fylkeskommune har gitt sin tillatelse etter Akvakulturloven.

Vi har observert:

- Mattilsynet har mottatt søknad fra Skjærgårdsfisk AS / Lingalaks AS om utvidelse av akvakulturlokalitet 11665 Jibbersholmene i Radøy kommune. Lokaliteten har vært i bruk siden 2007 og er klarert for en MTB på 2840 tonn, og virksomhetene søker nå om å få økt MTB til 3620 tonn. Det søkes ikke om endringer i arealbruk eller utstyrendringer.

Bakgrunnen for søknaden er å legge til rette for et fremtidsrettet anlegg for Skjærgårdsfisk AS og Lingalaks AS. En endring av MTB er oppgitt å kunne gi muligheter til å optimalisere driften ytterligere både på lokalitetsnivå og innenfor sonene med tanke på fiskevelferd (soner = SFO/smittehygieniske fellesområder som trer i kraft fra og med 2015), samt det å kunne gjennomføre en "alt inn-alt ut" produksjon mest mulig hensiktsmessig. Tilpasningen til soneinndelingen vil bedre de langsiktige utviklingsmulighetene til næringen. Virksomhetene viser samtidig til gode miljømålinger over flere generasjoner, som viser at lokaliteten har god tåleevne.

Geografisk plassering i forhold til akvakulturelle virksomheter:

Den omsøkte lokaliteten 11665 Jibbersholmene ligger i Radøy kommune, like sørvest for Synnøy i Hoplandsosen. Hoplandsosen munner i nordvest ut mot det eksponerte sjøområdet i overgangen mellom Hjeltefjorden og Fedjefjorden, mens den i motsatt og sørøstlig retning går over i Fosnstraumen og videre inn i Lurefjorden. Innenfor en radius på 5 km rundt den omsøkte lokaliteten ligger følgende akvakulturlokaliteter:

Ca. 2.7 km: Lokalitet 11756 Allersholmen - Blom Fiskeoppdrett AS

Ca. 3.0 km: Lokalitet 11754 Bøøy - Blom Fiskeoppdrett AS/Skjærgårdsfisk AS

Mattilsynet er ikke kjent med at det er viktige lakseførende vassdrag i nærheten av omsøkte lokalitet.

Strømmåling og måling av oksygenmetning:

Mattilsynet har i forbindelse med denne søknaden fått tilsendt flere lokalitetsrapporter med resultater fra strømmålinger ved lokalitet Jibbersholmene. Vanntransporten inn og ut via Hoplandsosen/Fosnstraumen er angitt å være stor, og lokaliteten er slik påvirket både av tidevannsstrømmer og oseanografiske effekter fra de nære fjord- og havområdene. En rekke mindre holmer og skjær hindrer direkte eksponering fra havet som kommer inn fra vest/nordvest via Fedjeosen.

Den ferskeste rapporten er datert 06.09.2013, og kommer fra Noomas Sertifisering AS. Strømundersøkelser ble her gjennomført av Resipientanalyse AS i perioden 22.07-02.09.13, og Noomas har kontrollert og godkjent de data som er innhentet. Det ble benyttet strømmåler av typen NORTEK Aquadopp current meter 2 Mhz, plassert på hhv 5 og 15 meters dyp. Samtaler med driftsleder Kenneth Marøy ved lokaliteten har fått frem at Jibbersholmene erfaringsmessig er en lokalitet med sterk strøm, og strømmåleren er derfor posisjonert i den delen av anlegget som sannsynligvis er mest utsatt for høye strømhastigheter. Ved tidspunktet for målingene var lokaliteten i drift med fisk og nøter plassert ut i anlegget, hvilket kan ha påvirket målingene noe (avstand til nærmeste not ca 50 meter).

En annen vedlagt rapport datert 25.06.2006 stammer fra undersøkelser Resipientanalyse AS utførte i perioden 02.11-30.1.2006. Denne rapporten presenterer egne strømdata fra 5 og 50

meters dyp samt data innhentet av Leon Pedersen i perioden oktober 2005-januar/mars 2006.

Overflatestrøm på 5 meters dyp, målinger fra 2013:

Hovedstrømretningen er vest-nordvest, med noe strøm også øst-sørøst. Strømmålinger viser at strømmen er 1 cm/sek eller mindre i 0.5 % av tiden. Gjennomsnittshastigheten på strømmen er 12 cm/sek. Maksimumsmålingen er på 59.5 cm/sek. Signifikant maksimumsmåling er 20.1 cm/sek. Vannutskiftningen er på 10368 m³/m²/d. Det er ikke angitt verdier for Neumanns parameter i denne rapporten.

Overflatestrøm på 5 meters dyp, målinger fra 2006:

Hovedstrømretningen er vest-nordvest, med noe strøm også øst-sørøst. Gjennomsnittshastigheten på strømmen er 6.1 cm/sek. Maksimumsmålingen er på 28.2 cm/sek. Signifikant maksimumsmåling er 11.2 cm/sek. Neumanns parameter er 0.319, noe som gir en middels god retningsstabilitet og en effektiv strømhastighet på 1.95 cm/sek. Vannutskiftningen er på 5270.4 m³/m²/d.

Vannutskiftningsstrøm på 15 meters dyp, målinger fra 2013:

Hovedstrømretningen er vest-nordvest, med noe strøm også øst-sørøst. Strømmålingene viser at strømmen er 1 cm/sek eller mindre i 0.9 % av tiden. Gjennomsnittshastigheten på strømmen er 10.4 cm/sek. Maksimumsmålingen er på 35.8 cm/sek. Signifikant maksimumsmåling er 17.6 cm/sek. Vannutskiftningen er på 8985.6 m³/m²/d. Det er ikke angitt verdier for Neumanns parameter i denne rapporten.

Spredningsstrøm på 50 meters dyp, målinger fra 2006:

Hovedstrømretningen er nordvest, med noe strøm også sør-sørøst. Gjennomsnittshastigheten på strømmen er 2.2 cm/sek. Maksimumsmålingen er på 7.8 cm/sek. Signifikant maksimumsmåling er 3.4 cm/sek. Neumanns parameter er 0.212, noe som gir en middels god retningsstabilitet og en effektiv strømhastighet på 0.46 cm/sek. Vannutskiftningen er på 1900.8 m³/m²/d.

Andel strømstille med varigheten av perioder med strøm svakere enn 1 cm/sek er ikke oppgitt for de ulike dypene, men ut fra de tilgjengelige strømdata ser det ut til at det er svært lite strømstille på lokaliteten.

Oksygenmålinger

Mattilsynet har fått tilsendt oksygenmålinger per uke gjennom hele H12-utsettet. Disse viser at oksygenivået har ligget i gjennomsnitt på 85 % til enhver tid. Den laveste målingen som er gjennomført er på 72 %, og den høyeste er på 100 %.

Miljøforhold:

Søknaden er vedlagt miljøundersøkelser gjennomført av Resipientanalyse i oktober-november 2012 og september 2013. Undersøkelser er gjennomført på et tidspunkt med nyutsatt fisk ved lokaliteten i 2012, og ved biomassetopp i 2013. Prøveuttak er utført etter gjeldende krav i Norsk Standard (NS 9410:2007), og prøvene er tatt for å kartlegge miljøtilstanden ved anlegget samt vurdere lokalitetens fremtidige produksjonskapasitet og bæreevne. Det er benyttet en Van Veen Grabb med et prøveareal på 225 cm², og prøver er tatt ut fra 10 ulike prøvepunkter på bunnen i begge undersøkelsene. Det er også benyttet en SD 204 (SAIV AS) for å måle turbiditet, fluorescens, oksygen, temperatur, salinitet og tetthetsprofil.

Bunnen under lokaliteten består i hovedsak av sand, silt, skjellsand og grus, og ved prøvestasjonene varierte dypet fra 52 til 120 meter. Felles for begge undersøkelsene er at det ikke ble påvist gassbobling eller forrester ved noen av prøvepunktene, mens fiskefekalier er påvist på ett prøvepunkt ved siste granskning.

Granskingen fra 2012 viser at nærsonen til lokaliteten er lite belastet med tilførsel av organisk

materiale fra oppdrettsanlegget, og miljøtilstanden ved lokaliteten ble satt til tilstandsklasse 1, beste tilstand. Det er her også kommentert at måling av oksygenkonsentrasjonen viser at miljøtilstanden er veldig god i merdnivået (0-40 meters dyp) og i resten av vannsøylen.

Resipientanalyse AS anbefalte etter undersøkelsen i 2012 at det ble utført en ny MOMB gransking ved oppnådd biomasse og fôrings-topp etter kravene i akvakulturdriftsforskriften. Denne ble gjennomført i september 2013, med resultater som ledet til at anlegget ble klassifisert i miljøtilstand 2. Den siste granskningen viser dermed at lokaliteten er noe mer belastet med tilførsel av organisk materiale fra oppdrettsanlegget ved biomassetopp.

Dyrehelse og dyrevelferd, samt hensyn til villfisk og bekjempelse av lakselus:

Søknad er vedlagt en helseuttalelse fra veterinærkontoret på Totland v/ veterinær Carl Aage Wangel, vedrørende de to siste fiskegruppene som har vært satt ut på omsøkt lokalitet (H10 + H12). Hos H10-fisken var det en total dødelighet på 4,54 % i perioden frem til utslakting. Fisken ble diagnostisert med PD i juli 2011, uten dramatisk dødelighet knyttet til dette (trolig grunnet vaksinerings mot PD). I februar/mars 2012 kom en periode med større dødelighet i forbindelse med sårutvikling ved avlusing, der analyser av sår fisk viste at fiskens evne til å opprettholde en naturlig saltbalanse var ødelagt.

H12-generasjonen hadde en total dødelighet på 7,04 % frem til utslakting. Dette utsettet hadde relativt høy dødelighet knyttet til dårlig smoltifisering i starten, i tillegg til sårutvikling og forøket dødelighet i forbindelse med avlusing i april 2013. I august 2013 opplevde man også noe forøket dødelighet hos fisken, der undersøkelser av dødfisk og svimere viste forandringer som kunne samsvare med CMS. Like før lokaliteten ble tømt i november 2013 ble det tatt ut prøver av tilfeldig valgte fisk, uten at AGD eller andre smittsomme sykdommer ble påvist.

Innrapporterte tall til Altinn for 2012 frem til nå viser at virksomhetene stort sett har hatt veldig god kontroll på mengden lakselus ved lokalitet Jibbersholmane.

Beredskapsplan og deler av internkontrollsystemet som sannsynliggjør at krav til smittehygienisk og velferdsmessig forsvarlig drift kan etterleves er vedlagt søknaden, og har element som er tilpasset omsøkt lokaliteten.

Se forskrift om utvidelse av akvakulturanlegg mv § 5 Krav om godkjenning.

Mattilsynet vurderer dette slik:

Saken blir i hovedsak vurdert etter forskrift om etablering og utvidelse av akvakulturanlegg, zoobutikker m.m. Formålet med forskriften er å fremme god fiskehelse- og velferd. Plassering av et akvakulturanlegg i forhold til andre virksomheter og miljø i nærheten har avgjørende betydning for forebygging, avgrensning og utryddelse av smittsomme sykdommer. Produksjonsomfang og biomasse i anlegget spiller også en rolle for sykdomssituasjonen og eventuell smittefare.

Geografisk plassering i forhold til akvakulturrelatert virksomhet

I samsvar med retningslinjene til forskrift om etablering og utvidelse av akvakulturanlegg, zoobutikker m.m. er det ved etablering/utviding av sjøbasert matfiskanlegg opp til 2700 tonn MTB anbefalt en minsteavstand på 2,5 km i sjø til andre sjøbaserte matfisklokaliteter, en anbefalt minsteavstand på 5 km i sjø til yngel-/settefiskanlegg, og en anbefalt minsteavstand på 2,5 km til utslippspunkt for avløpsvann fra yngel-/settefiskanlegg. For etablering/utvidelse av matfisklokaliteter mellom 2700 tonn MTB og opp til 3600 tonn MTB bør minsteavstanden til andre sjøbaserte matfisklokaliteter være noe høyere enn ovennevnte, gjerne 3-4 km. For matfiskanlegg som er tilknyttet definerte struktur- og driftsmodeller for grupper av akvakulturanlegg (grupper av anlegg eller smittehygieniske fellesområder) vil avstand kunne vurderes på annen måte. En slik modell vil forutsette oppdrettsfrie område omkring definerte grupper av akvakulturanlegg med

koordinert drift. Omkring slike grupper av anlegg blir det som hovedregel ikke gitt tillatelse til etablering av akvakulturvirksomhet i kortere avstand enn 5 km i sjø. Avstanden mellom anlegg innenfor slike områder med koordinert drift kan være forholdsvis kort.

Utvidelse av lokalitet Jibbersholmane i forhold til tidligere tillatelse vil kunne medføre en negativ innvirkning på den smittemessige situasjonen for annen oppdrettet laksefisk i området. Omsøkt lokalitet er imidlertid plassert i et område som fra og med 01.01.2015 vil være omfattet av eit smittehygienisk fellesområde (SFO). Det aktuelle området er SFO nr. 15 - Radøy Nord, og blei vedtatt av Mattilsynet i juli 2013 (ref. 2013/133960). Innenfor ett og samme SFO skal de sjøbaserte lokalitetene ha koordinert drift. Dette innebærer minst en (1) måned felles brakklegging mellom hver produksjonssyklus. Dette vil si at avstand til annen oppdrettsvirksomhet kan være kortere her enn det som normalt anbefales for lokaliteter som ikke er del av et slikt definert område. Tillatelse til utvidelse av MTB ved lokalitet Jibbersholmane kan derfor gis med vilkår om at lokaliteten har minimum 1 måned felles brakkleggingsperiode med de andre lokalitetene i smittehygienisk fellesområde nr. 15. Dette vilkåret blir satt for at utvidelsen skal ha minst mulig negativ innvirkning på den smittemessige situasjonen i området. Felles utsettperiode og brakkleggingstid vil kunne virke forebyggende med tanke på etablering og spredning av smittsomme sykdommer.

Strømmåling og måling av oksygenmetning

God vannutskiftning er viktig for å føre friskt, oksygenrikt vann inn til fisken og for å fjerne metabolske avfallsstoffer og smittestoffer fra fisken. Miljømessig optimale forhold for fisken er en av hovedpilarene i forsvarsverket mot oppblomstring og spredning av smittsomme sykdommer. Oksygen er trolig den viktigste faktoren for å ha et godt merdmiljø.

Oksygenmålinger fra forrige utsett viser at oksygennivåene sannsynligvis er gode på de dyp fisken oppholder seg på i det omsøkte anlegget. Likevel er det ønskelig at oksygennivå blir målt og logget i anlegget i den merd og på det dyp en rekner med at det er dårligst levevilkår for fisken med hensyn til oksygen. Dette vil settes som et vilkår for utvidelsen. Grunnen til dette er at en nå ønsker å utvide biomasse på lokaliteten, og det blir derfor enda mer viktig å ha kontroll på og oversikt over viktige miljøparametre for å sikre fisken gode forhold.

Jevn strøm med lite stillstand er et ufravikelig krav for å sikre fisken eit godt merdmiljø med nok oksygen. Ved lokalitet Jibbersholmane er det tilfredsstillende vannutskiftning. Strømmålingene ved lokaliteten viser totalt sett at det er tilfredsstillende strøm på alle dyp det er gjennomført målinger på. Det ser ut til at strømmen er relativt høy på lokaliteten, og at forholdene dermed sannsynligvis ligger til rette for en økning i biomasse med tanke på fiskehelse- og velferd.

Miljøforhold

Den siste miljøundersøkelsen viser at lokaliteten hadde tilstand 2, god, ved biomassetopp. Hele anlegget sett under ett viser relativt gode verdier, 9/10 grabbpunkt fikk tilstand god, og kun 1/10 fikk tilstand dårlig. Totalt sett vurderer derfor Mattilsynet at en utvidelse av lokalitetens biomasse til 3620 tonn MTB kan være mulig med tanke på fiskehelse- og fiskevelferd.

Dyrehelse og dyrevelferd, samt hensyn til villfisk og bekjempelse av lakselus

Resultat fra de to forrige utsettene på lokaliteten viser at helsetilstanden har vært god totalt sett. Det ble påvist smittsom sykdom (PD) på H10-utsett, men totalt sett var dødeligheten lav. Ved forrige utsett, H12, hadde en hovedsaklig dødelighet knyttet til dårlig smoltfisering. Det endelige resultatet fra de to forrige utsettene viser lav dødelighetsprosent ved endt produksjonssyklus.

Det er et økende problem med lakselus på grunn av økende mengder laksefisk i sjøen og med nedsatt følsomhet for aktuelle behandlingsmiddel. Under de to forrige utsettene ved lokaliteten har virksomheten hatt god kontroll på mengden lakselus i anlegget. En større biomasse på lokaliteten vil imidlertid gi flere verter for lakselus, og større smittepress både innenfor eget anlegg og til

omkringliggende anlegg. Ved en biomasseøke på lokaliteten er det derfor svært viktig at Skjærgårdsfisk AS/Lingalaks AS har god kontroll på lusenivået og setter i gang tiltak før en når maks tillatte antall kjønnsmodne hunnlus i anlegget. Det er en forutsetning for tillatelse til utvidelse at Skjærgårdsfisk AS/Lingalaks AS sørger for å ha utstyr og kompetanse til å holde antall lakselus under forskriftens krav til enhver tid.

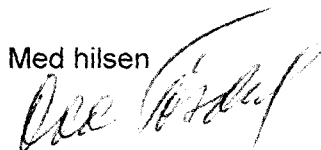
Vedlagte deler av internkontrollsystem inneholder moment som skal sørge for for at forhold som gjelder fiskehelse og fiskehelse blir ivaretatt. Svar på etableringssøknaden for denne lokaliteten kan ikke bli sett på som en slags godkjenning av innsendt del av internkontrollsystemet eller beredskapsplan.

Naturmangfold

I tillegg til forskrift om etablering og utvidelse av akvakulturanlegg, zoobutikker m.m er søknaden også vurdert etter lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold i forhold til mulig effekt på det biologiske mangfoldet, forurensing av det ytre miljø og økologisk effekt. De miljømessige forholdene er vurdert ut fra tilgjengelig kunnskap og registreringer i området. Fremtidige miljøundersøkelser vil kunne si noe om hvor stor bæreevne lokaliteten har. Det er ikkje kjent at området inneholder nasjonale eller regionale viktige miljøverdier som sannsynligvis vil komme i konflikt med den omsøkte utvidelsen av lokalitet Jibbersholmane. Mattilsynet finner derfor ikke grunnlag for å avslå søknaden ut frå hensynet til det biologiske mangfoldet, økologisk effekt eller naturmiljøet ellers. Vi finner heller ikke grunnlag for å avslå søknaden ut fra føre-vår prinsippet, se naturmangfoldloven § 9.

Vedtaket er fattet med hjemmel i forskrift om utvidelse av akvakulturanlegg mv § 5 Krav om godkjenning

Med hilsen

Odd Tøsdal
seksjonssjef

Kopi til:

FISKERIDIREKTORATET REGION VEST, Postboks 185 Sentrum, 5804 BERGEN
HORDALAND FYLKESKOMMUNE REGIONALAVDELINGA, Postboks 7900, 5020 BERGEN